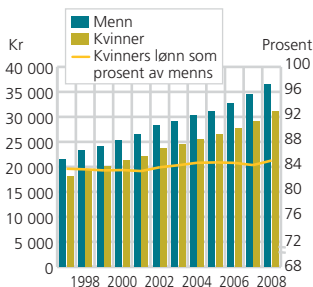

Lønn som fortjent?

Gjennomsnittlig månedslønn¹ for kvinner og menn

¹ Heltidsekvivalenter.
Kilde: Lønnsstatistikk.

Heltidsekvivalent månedslønn

For å kunne sammenligne heltids- og deltidsansattes lønn omregnes deltidsansattes lønn til heltidsekvivalenter, det vil si det månedslønnen til deltidsansatte ville vært om de jobbet heltid. Dersom ikke annet er presisert, er det heltidsekvivalent månedslønn som omtales her.

Likelønn

Med likelønn forstås gjerne lik lønn for likt arbeid. Spørsmålet blir da hva som er «likt arbeid» eller «arbeid av lik verdi». Kvinner og menn har ulik arbeidstid, ulik utdanning og arbeider i ulike yrker og bransjer/næringer. Men selv om man tar hensyn til dette, finnes det fortsatt forskjeller, noe som blant annet skyldes store forskjeller i lønnsnivå mellom offentlig og privat sektor.

Lønnsgapet består

I gjennomsnitt tjener kvinner 85 kroner for hver 100-lapp menn tjener, uavhengig av hvorvidt man jobber heltid eller deltid. Både kvinner og menn har opplevd en jevn lønnsøkning siden 1997, men lønnsgapet har vært relativt stabilt.

I snitt hadde menn en månedslønn på 5 400 kroner mer enn kvinner i 2008. Menn tjente 36 500 kroner i måneden, mens kvinner tjente 31 100 kroner. Dersom vi bare ser på heltidsansatte, var lønnsnivået noe høyere for både kvinner og menn, og lønnsgapet er noe mindre enn for alle ansatte sett under ett. Heltidsansatte menn tjente 37 100 kroner i 2008, mens heltidsansatte kvinner tjente 32 300 kroner (inkludert diverse tillegg og bonuser). For hver 100-lapp en heltidsansatt mann tjente, tjente en heltidsansatt kvinne 87 kroner.

Menn større tillegg og mest overtid

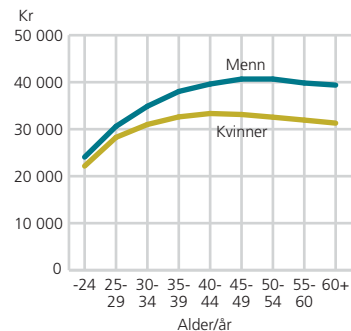
Lønnsforskjellene mellom menn og kvinner forsterkes gjennom at menn oftere både har ulike former for tillegg og bonuser, og at de også får utbetalt større overtidsgodtgjørelse.

Tar vi utgangspunkt i kvinners avtalte lønn eller regulativlønn, utgjorde den 87 prosent av menns i 2008, uavhengig av avtalt arbeidstid. Når ulike tillegg og bonuser/provisjoner inkluderes, reduseres kvinners lønn til 85 prosent av menns. Om vi også inkluderer overtidsgodtgjørelse, synker andelen ytterligere – til 83 prosent.

Større lønnsgap i privat sektor

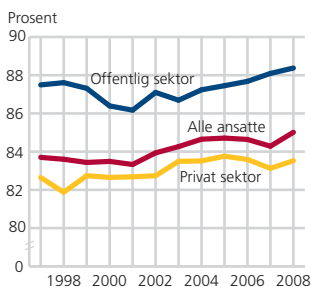
Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn varierer etter sektor, næring, yrke, utdanningsnivå og alder. Dersom man ser på offentlig og privat sektor hver for seg, er lønnsgapet størst innenfor privat sektor, og det er også her man finner de fleste arbeidstakerne. I privat sektor var kvinners andel av menns lønn på 84 prosent i 2008, mot 88 prosent i offentlig sektor.

Gjennomsnittlig månedslønn¹ for kvinner og menn, etter alder. 2008

¹ Heltidsekvivalenter.
Kilde: Lønnsstatistikk.

Kvinner lønn i prosent av menns lønn, etter sektor

Kilde: Lønnsstatistikk.

Økende lønns­gap med alderen

Både for menn og kvinner øker lønnen med alderen. Denne «aldereffekten» er et resultat av ansiennitet og utdanning, men er langt større for menn enn for kvinner. Lønnsøkningen flater ut og reduseres etter at kvinnen har passert 40 år, mens mannens lønn øker fram til 50 år, dermed øker også lønns­gapet. I 20-årene er kvinners lønn 92 prosent av menns, fra fylte 50 år og oppover er den bare om lag 80 prosent. Det kan også være snakk om en «generasjons­effekt». De eldste kvinnene tilhører en generasjon hvor kvinner hadde langt mindre utdanning enn menn.

Skoleverket best

Lønns­gapet varierer mye mellom ulike næringer. I finansnæringen, hvor lønnsnivået er relativt høyt, tjener kvinner minst i forhold til menn. I tillegg har kvinners lønn som andel av menns lønn gått ned de siste årene i denne næringen. I 1997 tjente kvinner 73 prosent av det menn tjente per måned innenfor finansnæringen, mens andelen var nede i 65 prosent i 2008.

Det er i skolen vi finner minst lønnsforskjeller. Her tjente kvinner 97 prosent av hva menn tjente i 2008. To tredjedeler av undervisningspersonalet er kvinner.

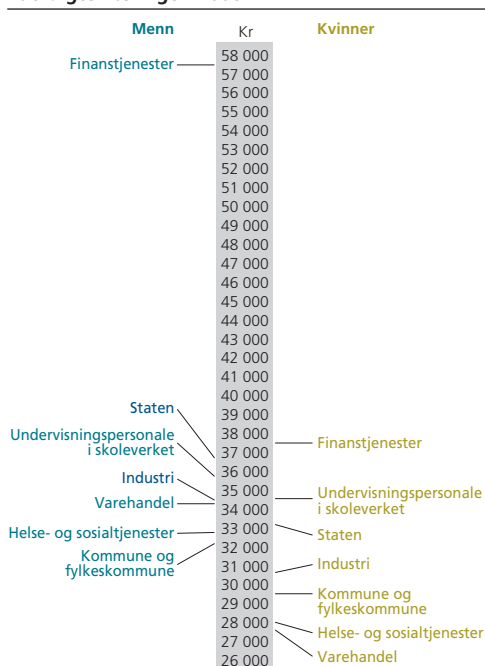
Lønner «kvinneutdanninger» seg?

Både kvinner og menn velger fortsatt såkalte tradisjonelle fag. Kvinner velger for eksempel humanistiske fag, lærerutdanning og helse- og sosialfag, mens menn velger økonomi og tekniske fag. Og denne kjønnssegregeringen er sterkere når det gjelder lavere grads studier. Resultatet av dette gjenspeiles i lønnsstatistikken.

Noe overraskende, kanskje, finner vi at kvinners lønn i prosent av menns er lavest nettopp i gruppen med kort høyere utdanning. Dette har selvfølgelig sammenheng med at menn og kvinner i denne gruppen befinner seg i svært forskjellige yrker og næringer. Mens menn i stor grad arbeider i det private næringsliv som ingeniører og teknikere, arbeider kvinner oftere i offentlig sektor som lærere eller sykepleiere. Også blant de med høyest utdanningsnivå er lønns­gapet større enn blant de med lavere utdanning. Høyere utdanning er ikke noen garanti for likestilling i form av likelønn.

Statistisk sentralbyrå

Gjennomsnittlig månedslønn¹ for menn og kvinner i utvalgte næringer. 2008

¹ Heltidsekvivalenter.
Kilde: Lønnsstatistikk.

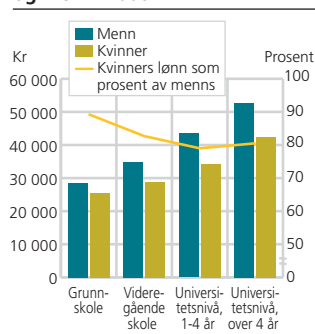
Lønn eller inntekt?

Hva tjener du? Er det lønnen du får på lønns­slippen hver måned eller den totale inntekten i løpet av året? I dagligtale brukes ofte lønn og inntekt om hverandre, men i statistikken er det to helt atskilte begrep:

Inntekt er et videre begrep enn lønn. Foruten inntekt fra arbeid inngår blant annet kapitalinntekter og overføringer som bostøtte, barnetrygd, arbeidsledighetstrygd, pensjoner fra folketrygden og sosialhjelp med videre.

Lønn er betalingen man får for utført arbeid. Gjerne knyttet opp til en bestemt tidsenhet, for eksempel timelønn, ukelønn eller månedslønn. I lønnsstatistikken er det vanlig å regne alt om til en full månedslønn for sammenlikningens skyld.

Gjennomsnittlig månedslønn¹, etter utdanningsnivå. Kvinner og menn. 2008

¹ Heltidsekvivalenter.
Kilde: Lønnsstatistikk.

Mer informasjon:
<http://www.ssb.no/lonnansatt/>